

ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ ТА ПРАВОВИХ ВЧЕНЬ

Зуб О.Ю.

студент;

Куцепал С.В.

доктор філософський наук, професор,

Полтавський юридичний інститут

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ХИБНІ РОЗУМІННЯ КОНСЕРВАТИЗМУ

Хибні розуміння консервативної ментальності та консервативних аргументів можна поділити на два різновиди: по-перше, помилки академічні, по-друге, плутанина у масовій свідомості.

Проблематику консерватизму досліджували такі вчених, як: Едмунд Берк, Майкл Оукшот, Рассел Керк, Роберт Еклешаль, Семюел Ф. Гантінгтон та інші.

Нездатність зрозуміти градацію Едмунда Берка (основоположника теорії британського консерватизму) між абстракцією (виокремленням окремих ознак предмету, що відіграють важливу роль для поставленого завдання, та їх дослідженням при повній ізоляції від інших) та принципом (сукупністю фактів) призводить до значних помилок у розумінні теоретичної основи консерватизму, починаючи з таких раціоналістичних істориків, як Генрі Бакл і до нашого часу [1, с. 8–11, 182–194]. Існує чотири види критичних заперечень консерватизму, які потребують критичного розгляду:

1) Консерватизм у метафізичному відношенні – містичний. Консерватизм у своїй основі не є «містичним». Ідеї Берка та його послідовників базувалися на моральних настановах, які знаходили у перекладі Біблії короля Якова та у «Книзі публічного богослужіння» [2, с. 11–38].

2) Консерватизм не має філософського підґрунтя. Консерватизму аж ніяк не бракує теоретичної основи. Інтелектуальна основа, на якій ґрунтувалася метафізика Берка – це філософські постулати Річарда Гукера, Джона Бремгола та інших учених [2, с. 11–38].

3) Консерватизм – емпіричний. Консерватори є емпіриками лише в тому розумінні, що вони шанують народну мудрість і вважають, що політик повинен постійно звертатися до історії, яка фіксує досвід людства. Обмежений практичний досвід емпіризму – знання про подію в минулому можна застосувати лише тоді, коли керуватися принципами, створеними пророками чи філософами. Отже, Берк відкинув емпіризм Локка [3, с. 185–192, 195–197].

4) Консерватизм – прагматичний. Консерватизм є прагматичним лише у тому значенні, що він заперечує утопічні ідеї та експерименти і натомість поєднує свою віру з розсудливістю та поміркованістю. Сучасний прагматизм

націлений на експеримент, він рухається вперед, мало шануючи минуле; в той час як консерватизм навпаки, покладається на здобутки віків [4, с. 67–77].

Явним проявом плутанини у масовій свідомості є домінування у певних середовищах уявлення, що консерватор є «різновидом радикала». Протягом уже тривалого періоду журналісти використовують слово «консерватор» у сенсі, відмінному від істинного. Волтер Беджет назвав дотримання «хибного» тлумачення консерватизму «безграмотним демократичним консерватизмом мас». У світі побутує також «консерватизм не далі власної хати», тобто консерватизм прив'язаності до дрібної власності, зумовлений страхом, що певні політичні заходи зашкодять їй чи зруйнують матеріальну вигоду, пов'язану з володінням власністю. Ці «консерватори», як зазначив один із вчених: «підживлюються страхом перед тим, що їхній магазин, їхній будинок, їхнє життя – не стільки фізичне, скільки спосіб життя та засоби існування будуть зруйновані та втрачені назавжди» [5, с. 121–140].

Таким чином, можна зробити висновок, що у світі існує низка проблем, пов'язаних із хибним розумінням консерватизму, неважливо чи це академічні помилки, чи плутанина у масовому мисленні – це призводить до викривленого уявлення про зазначене вчення, що в свою чергу тягне за собою непорозуміння у різних сферах життя.

Список використаних джерел:

1. Roger Scruton. The meaning of Conservatism / Revised 3rd edition. – South Bend, Indiana: St. Augustine's Press, 2002. – С. 256. Переклад з англійської Юрія Мельника.
2. Russell Kirk. Introduction. – У кн.: The Portable Conservative Reader. – С. 56. Переклад з англійської Василя Лісового.
3. Edmund Burke. Reflections on the Revolution in France. – С. 248. Переклад з англійської Олександра Мокровольського.
4. M. Stanton Evans. Conservative Case for Freedom. – У кн.: What Is Conservatism? / Edited by Frank S. Meyer. – New York, 1964. – С. 90. Переклад з англійської Андрія Бондаря та Ніни Поліщук.
5. Irving Babbitt. Burke and Moral Imagination. – У кн.: Irving Babbitt. Democracy and Leadership / Foreword by Russell Kirk. – Indianapolis: Liberty Fund, 1979. С. 121–140. Переклад з англійської Степана Кошарного.

Конет А.В.

студент,

*Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича*

СТАНОВЛЕННЯ ВИБОРЧОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ

Враховуючи, що для підвищення ефективності державного управління в Україні надзвичайно важливо мати стабільний уряд, який би підтримувався парламентською більшістю, можна прогнозувати подальшу модернізацію